

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 — " "
Negyedévre 2 — " 50 "
Egy hónapra 1 — " "

Egyes száma ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **ISJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Ha az első sorban 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többi sorban 3 kr. Ha az első sorban 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többi sorban 3 kr. Ha az első sorban 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többi sorban 3 kr.

Mi és az osztrákok.

Irta: **Hentaller Lajos.**

IV.

És most rátérek arra a viszonyra, melyben mi magyarok a Lajthán túl élő népekhez állunk, kiknek elkobzott állami léte ép úgy bele van temetve Ausztriába, miként a miénk. Annál szükségesebb e kérdés körül az előítéletek ködét eloszlatni, mivel a legkisebb kétség sem forog fenn aziránt, hogy Ausztria közel hatvan esztendő óta a nemzetiségek között mesterségesen szítja az ellenszenvet.

A negyvenes évek elején már Horvátországban találjuk a bécsi kamarilla ügynökét, Gáj Lajost. 1848-ban Jellasic, Rajasich, Hurbán, Janku és társaik dolgoztak a Burg kezére ellenünk. Az ötvenes években ennek daczára olyan elbánásban részesítették őket, a «szövet-ségeseket», mint minket magyarokat, kiket fegyverrel győztek le.

1848. májusban Prágában nagy szláv kongresszust tartottak. A magyarországi szláv népbolonditók az ott összegyűlt szláv küldöttekkel elhitették, hogy mi leigázzuk fajrokonait.

Nem csoda tehát, hogy a 48-iki nagy szabadságküzdelemben magunkra maradtunk.

Volt ugyan egy szövetségesünk: a bécsi nép, ezzel szemben azonban mi

magyarok viseltük magunkat rosszul. A sveháti nagy tanácskozásban került szóba, hogy a magyar sereg mehet-e a Windischgrätz által szorongatott Bécsnek segélyére?

Pázmándy Dénes, a képviselőház elnöke, a leghatározottabban ellene szegült Kossuth tervének s megakadályozta a segély küldését, azt mondván, Ausztria semleges terület.

Pedig nem volt semleges terület. Ha semleges terület lett volna, akkor Jellasic futó horvát haramiáit le kellett volna fegyverezniök. És a jó viszony egyrésztől a csehek és a bécsi nép s másrésztől köztünk magyarok közt, a 67-iki kiegyezés megkötése után sem jött többé létre.

Pedig hát a csehek ép úgy függetlenségüket akarják kivívni Ausztriával szemben mint mi magyarok. És ennek daczára, ők mégis a bécsi kormánnyal kezert fogva igyekeznek minket a közös járomban tartani.

Helytelen ez a cseh politika!

Hisz ha mi magyarok kivívjuk függetlenségünket, akkor a csehek igaz ügyének győzelme is előbbre lesz vive pár lépéssel, ép úgy, mint volt az 1848-ban, midőn a mi diadalunk megszerezte Ausztriának is az alkotmányt.

Nyíltan kimondom, lehet hogy sokak tetszésével nem fog találkozni, hogy én nagy politikai hibának tartom, miként

a magyar és cseh nemzet függetlenség útján vágyó elemei már 1867-ben nem igyekeztek egymáshoz közeledni.

Az idegenkedésnek, az ellenségeskedésnek nincs semmi komoly alapja.

A cseheknek az az állítása, mintha mi magyarországi szláv rokonaikat elnyomnánk, téves képzelődés.

Hát ki ébreszté a magyarországi szlávokat politikai életre? Kitől nyerték a magyar-szlávok a politikai élet jótéteményeit?

Mi magyarok vittuk ki 1848-ban a szolgai hűbérseg alatt nyögő magyarszlávok felszabadulását.

Ép ezért, igen-igen jól tennék a csehek, ha nem hagyrák tovább is magukat ellenünk hangolni Ausztria által.

Hisz az osztráknak közmondásos politikája már az századok óta, hogy a szláv faj által fogtja meg a magyart és viszont a magyar segítségével nyomja el a szláv törekvéseket. Nem csoda! Hisz másként nem lenne képes fentartani suprémaciáját.

Ennek az osztrák politikának szolgálatában állanak kormányférfiaink. Az 5 evangéliumuk 1867 óta az, hogy beleverje a magyar népbe a függés eszméjét; beleoltsa azt a hitet, hogy Ausztria gyámolkodása nélkül nem állhatunk fenn.

Ez ellen az evangélium ellen küzd

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A szegfűk.

Egy honvéd áll a népes utcáson,
A haja gyér, szakállá hófehér.
Rogyott emléke viharos időknek!
A múlté régen, — mégis itten él.
Piros szegfűket tart a jobb kezében,
A balba mankót s csendesesen motyog;
— Ugyan ki hallaná e zürzavarban?
»Vegyenek szegfűt, szép kisasszonyok!»

És elsubannak fenyves uri hölgyek
A szegfűves fakó öreg megett,
De mindnek olyan sietős az útja,
Nem ér rá senki venni szegfűvet.
A lárma, zajban ráér álmadozni
Míg fakó arca néha felragyog,
És szertefoszlik rögtön fenyves alma:
»Vegyenek szegfűt szép kisasszonyok!»

»Vegyenek szegfűt, ifjúrok, leányok,
Drágábbak azok mindennél nekem.
Hisz Isaszegnél, Vácznál szedtem össze
A vértől ázott gazdag réteken.
Ott ömlött vérem egykor a hazáért,
— Fejét lehajtja s csendesesen susog,
— Piros szegfűim ottan szedtem össze,
»Vegyenek szegfűt szép kisasszonyok!»

Szentessy Gyula.

Mystikusok.*

Irta: **Lakatos Károly**

Rátérve a vadászhit legérdekesebb alkotó elemeit képező u. n. mystikusok és képtelenségek tárgyalására, elsőben is konstatalnom kell, hogy se a régi, se a mai vadászszemzedék nem áll, illetve nem áll e tekintetben a fantasia oly absztrakt hatása alatt, mint pl. azt az orosz, oláh és nemet, valamint a cseh vadászoknál tapasztalni, természetesen ma már csak a népről szólva. Nálunk a régi vadászok azon részénél, kik hivatásból, szenvedélyből kifolyólag vagy létfontartási okból (természetesen az orvvadászokat is ideértve) éjnek, napnak a szabad természet ölében többnyire társtalan magányban való eltöltésre valának utalva, volt leginkább elterjedve a rejtelmes mozzanatok, visiók s effele, többnyire érzéki és lelki káprázatokon alapult dolgok kultusa; az állatoknak, nevezetesen: a kutyáknak, lovaknak és barmoknak is tulajdonítván általuk e tekintetben (sőt nagyobb mérvben, mint az embernek suggerált érzék) az állati szem látóképességének az emberénél sokkalta tökéletesebb voltában rejelőleg.

Ha ez utóbbira nézve a valószínű és valószínűtlenség közt letező űrben hol kell keresni a megfelelő valószínűlegyes alapot, azt

* Részlet a szerző Vadászhit (a magyar vadászabonák és hiedelmek kultusza) cz. művéből.

nem tudom. Hanem hogy egészen sajátosság és felette különös tapasztalatok történnék néha, megfajthatatlan talányként merülve fel, azt tagadni nem lehet, a nélkül, hogy mindjárt babonára vagy tudja isten mire gondolna az ember a megfelelő, illetve kielégítő magyarázat híján.

Valamikor sokat jártam fegyverrel, vállamon az erdők vadonát, rétek, mocsarak, puszták tájait — nappal, éjjel. A fekete sötét szunnyadásra hajtva fejemet — talán egy vakanturás halmára, avagy a zörgő harszton, körülvéve a hallgatag, álmos rengestől, ahol tán mértföldnyi területen nem volt egy kunyhó, egy emberi lény, csupán magam, követve árnyékként kísérő hű ebemtől, mint Coóper vadászóseit az indians kutya követé Amerika őserdeiben. Sok mindenféle emberrel volt dolgom, sok mindent láttam, hallottam, tapasztaltam a természetben, amik a szobatudós személfüleinek örökre rejtve maradnak, titokba soha be nem hatolhat és sokat én is belőlük megmagyarázni máig is képtelen vagyok magamnak. — És kalandozásaim közben nem egy-zer tapasztaltam én is, hogy az állatok, különösen az ebek viselkedésében éjszakai évadán, van néha valami küönös, valami absolute érthetetlen, még nem magyarázható mozzanat.

Ott ültek például a vén tölgy alatt — hátam nekí vetve kérges törzsökének. Előtte nagyobb erdei tisztás, körülvéve a sötét vadontól, melynek siri nesztelenségét, szellőzu-

harmincz esztendő óta a függetlenségi 48-as párt kitarlóan.

És most, az új kiegyezés küszöbén, egy új szövetségest kaptunk a lajthántuli népekben, a kiknek épp oly kevésé kell a 67-iki kiegyezés, a mint nem kell se testünknek se lelkünknek.

És az ottani viszonyokat látva bátran ki merem mondani, hogy Ausztria és Magyarország között több alkotmányos kiegyezés nem jön, nem jöhet létre.

Baj, vész, szerencsétlenség érheti e nemzetet bármi által is, de úgy megálázni és anyagilag úgy megrontani, hogy még egy kiegyezés megkötését eltűrje, csakis saját közönyösség által lehetne.

Tudjuk nagyon jól, hogy az osztrákok embertelen kegyetlenkedése sok kárt nemzeti fájdalmat és gyászt hozott már erre az országra, de gyalázatot nem okozhatott.

Ausztria hazánkat századokon keresztül rabolta, pusztította és civilizálta kötéll, golyó és löpor segélyével, de emiatt a szegény, a gyalázat a rablóra, a civilizátorra hárul, nem a kifosztottakra, a kiraboltra, nem a hatalmi eszközökkel civilizált gyengébb félre.

Hisz még a nálunk sokkal nagyobb, erősebb és civilizáltabb országok polgársága sem tehet egyebet, minthogy meghajol a legigazságatlanabb intézkedések előtt s igyekszik azokat megszüntetni.

Nekünk is a bajok kutterrását, a rendszert kell megdöntönnünk, mert minden rossznak eredendő oka és kutterrás a közönség, mely Ausztriához lánczol.

Lehet, hogy csak gyermekeink, le-

het csak unokáink érik meg hazánk függetlenségét, de a mily biztos és igaz, hogy az emberi szellem folyton előre halad és nem hátrafelé, épp oly biztos és igaz az is, hogy hazánk kivívja függetlenségét.

A viszonyok arra engednek következtetni, hogy sokkal korábban elérjük kitűzött célunkat, semmint gondolnánk, hisz néha az idő kereke gyorsan igen nagyokat fordul.

Az idő jelei majd egy, majd másfelől intgetnek. Most már nálunk is intget a »Pester Lloyd«, mely pedig politikailag bátran mehet Falb számba.

A »Pester Lloyd« cikke az osztrák viszonyokról arra enged következtetni, hogy a tüzes irás már megjelent a falon s az a tüzes irás azt jelenti, hogy a régi, korhadt uralmaknak halomra kell dőlni s hogy a közügyes rendszer hovahamarabb alkotó részeire török szét.

Ezzel aután megszűnik reánk néve politikánkunk eredendő bűne s felvirrad függetlenségünk hajnala. Ugy legyen!

BELFÖLD.

Bánffy Bécsben. Bánffy Dezső, mint tudósítónk jelenti, a cászárvárosba érkezett ahol a király hosszabb kihalgatáson fogadtatott. A miniszterelnök előterjesztést tett az uralkodónak a politikai helyzetéről s egyúttal referált a német császár fogadtatására tett előkészületekről. Delután Bánffy érkezett Badenivel és megállapodott vele a delegációk összehívásának idejére vonatkozólag. Hír szerint a delegációkat október végén hívják egybe — ha lehet. Kedden d. u. különben a Hofburgban ő felsége elnöklété alatt közös minisztertanács is volt, melyen Goluchovszki és Kálay miniszterek és Badeni és Bánffy miniszterelnökök vettek részt. Bánffy Dezső arob tegnap este visszautazott Budapestre.

gástól se érintett mely halgatagságát csak nagy ritkán szólítja meg az álmában felsíró madár panaszos csippanása, avagy legfeljebb a fenyves kúvik kacaja vihog bele olykor a fülelő nagy csendességbe; mely hangok majd közelebből, majd meg távolabbról szállanak az érzékeny vadászfülhöz el — amint a légjárás idebb-odább kapkodja az elszakgatott, kirívóbb hangrészeket. A sápadt hold sárga világával, ott ül a fekete erdei tölgy felett, bizonytalan, sejtelmes világosságot terjesztve a tisztas szabadjában, amely felett finom ködök, fehér párák szállnak által. Itt-ott, mintha meg akadna egy-egy foszlányuk a cserjék galyain, a törpe fak lombzatán, odátűzve a holdugártól, melynek sápadt fényében aztan lassan foszlának, avagy szertezüllenek a légingás hatalmán, szemmel fel nem fogható sejtelmes foszlányokra szakadozva szét.

Egondolkozva merengek; majd lassan átomra hajlik fejem a pázsit bársonyára, nyugodt szívvel szenderegni át a holdsugaras, csillagfényes éjszakát a szabad természet ölen, hallgatag füvek között, suhogva mesélő lombok zöld sátoira alatt.

Hanem egyszer csak megremegeve, hideg borzadály futja át minden tagom s hirtelen tova röppen az átom varázsigeje kinyílt szememről . . .

E b e m, a rendkívül intelligens, komoly vadász eb, melynek soha egy mukkanását se hallani, — most felborzolt, szinte tüskeként meredező szőrzettel ülve, elnyújtott hosszú, hosszú rémes hangon üvölt bele a sárga fénylen rezgő csendes éjszakába, — hogy szinte jéggé mered minden csepp vér ereimben a borzadálytól.

Mely megdöbbenéssel szemlélem hü ál-

latom s vizsgálom a tért, de semmit, éppen semmit az ég alatt felfedezni nem tudok. Itt-ott Szentjános-bogar ragyog, mintha apró parázsokat szórt volna szanaszét valaki a fák alatt. Mas semmi fel nem tűnik. Nesz, avagy hang se veri át magát az erdőt megfekvő nagy halgatagságon. Lomb se rezzen, szellő se sóhajt — — micsoda látás verheti hát hűseges állatomat! Micsoda misztikus hang avagy nesz érheti finom állati hallását abhól, miket a rejtelmes vadon nyög ki magából, melyek meg sem is hallhatók, de meg erthe-telenek is az emberi fül számára!

És a borzadály üvöltés egyre hangzik, egyre belezug rémitő erélylyel az éjszakába. És én — nem tudom miért — nem merem megszólítani ebemet . . . A hold egyre hanyatlik. Vesz a fény. Arnyak támadnak: fekete silhutok a faktól körülállt erdei téren, melyek csak nyulnak-nyulnak, egyre nyulnak — a nélkül, hogy megmozdulna, forogna csak egy is közülök.

Ejjeli lepke bársony szárnya csapja meg arcomat, aztán valami elsuhan mellettem . . . talán denevér? talán kúvik? Isten tudja mi lehet. Látom, hallom a suhintását . . . A szentjánosbogarok még élénkebben szikráznak a fák alatt: mintha megannyi égő szem merevedne rám büvöletesen, mint a kígyó tekintet.

Megborzong minden tagom, ám nyugodt szívem minden dobbanása — — — »Vau vauuuu« . . . hangzik rémetlesen, vonatozottan, csaknem szakadatlanul tovább, a gyötrelmes ebüvöltés. De ime, egy pillanat s az erős, bátor eb nyöszörögve hull a porba le. Majd mint aczélrúgó dobja fel magát ismét s ádáz rohammal tör előre, miközben mormog, kurog nyihog ebállattól eddig soha nem hallott

A műbor törvény. A műbor gyártására vonatkozó törvény végrehajtási rendelete már sajtó alatt van. Az új rendeletben — amint halljuk — tekintetbe vették a legtöbb kívánságot, amelyet a földmívelésügyi miniszteriumban néhány hónappal azelőtt tartott szaktanácskozmányon a bortermelők hangoztattak. A rendelet az ez ügyre néve illetékes kereskedelmi miniszter aláírásával és a földmívelésügyi igazságügyi, pénzügy és belügyminiszterek hozzájárulásával adatott ki.

Az állomási előljárók és felvigyázók mozgálma.

Debreczen, szept. 9.

A magyar államvasutak mindig égető kérdése válik immár elhalaszthatatlanul megoldandóvá. A miniszteriumban a vasut igazgatóságánál, az üzletvezetőségeknél keveset tördtek eddig ezzel az ügygyel, mert azt gondolták, hogy az egyesek mozgolódását elhelyezéssel, büntetéssel meg lehet oldani.

Természetes, hogy a megoldás csak elodázás volt s ma már vége a türelemnek. — Az állomási előljárók, felvigyázók, távirászkok ma mint egy ember, nyíltan kelnek jogaik védelmére s kériik helyzetük javítását.

Mert az altisztikar eme nagy többségről van szó. Vállukon mindazzal a teherrel amit a felsőbbek a kisebb emberekre szoktak ráerőszakolni, végezték kötelességszerű pontossággal eddig nehéz munkájukat. Egy-két feljajdulást, amely munkaközben felhangzott az igazgatóság tapétás ajtajáig, sietve elnyomták ha kellett büntetéssel, ha kellett ritkán személyek dicséretével.

Soká azonban így nem tarthatott.

Mindenki érezte, ezt a vonalon s bizva biztak a jobb jövőben. Nem törte meg őket az egymást érő csalódások végtelen láncolata.

Az első hangos szó, mely a fumei vonalról hangzott el, talpra állította az összes

különös és borzadályos hangokon! Aztán hirtelen megfordulva lábaimhoz rohan ismét, — mintha üldöznék valami láthatatlan rém, valami felt ellenség Félelmében minden szóreszála felegyenesedik a bőrén s szinte ölembe hull nagy testével!

Fégyverhez kapok — de im, az eb ismét előrohan. Beleharap adáz gyűlölettel, vak dühvel valamibe, a mit én nem láthatok: marja a semmit! Aztán két lábra áll, mint ahogy az éhes farkasok küzdeni, marakodni szoktak egymással. Összekapaszodik valamivel — úgy tetszik, mintha neki is volna támaszkodva. Aztán — nem tudom én, a füleim hallucinálnak-e, de fogak csattogását, marakodás zaját hallom és borzasztó küzdelmet látok a — semmivel! . . . Vegre egy pillanat s villámként sujtódik a földre le — mintha legyűrte volna valami — bátor ebem, majd a fájdalom hangjaival: szűkülve, reszkető tagokkal rohant lábaimhoz.

En belövök a levegőbe — a semmibe, mért nem tudok felfedezni egyebet a semminél! A fületem se érinti semmi nesz, semmi zaj, csak a lövés morajlik a bérceken tova, mind távolabbra és távolabbra rohanva.

E közben megnő az árnyék a fák alatt. A silhutok mind hosszabbra és hosszabbra nyultak el innenről is, tulfelől is, mig végre összeérnek egymással s terjengő fekete sárga burkolják be a tér szabadját . . . A hold lassanként lehanyatlik a csillagos mezőnyről s a sápadt sárga fényt sejtelmes sötétség váltja fel . . .

(Vége köv.)

állomás-eljárókat, felvigyázókat, távirászo-
kat, s ma már a Kárpátoktól az Adriáig tervezés,
szorgalmas munka, készülődés folyik, melyből
kihangzik a jelszó:

— Tisztes munkát végzünk, tisztes fi-
zést kérünk. Méltó helyet akarunk elfoglalni
családunkkal a társadalomban!

Helyesen is van ez így, hogy maguk az
állomási eljárók, felvigyázók és távirások
vették kezükbe az ügyek rendezését. Sérémei-
ket, kívánságaikat, éppen ők tudják legjobban
s mikor az általános többség kívánja azokat
orvosoltatni, ezeket teljesedésbe menni, nem
zárkózhatik el ridegen a miniszter előlük, ha
őszintén szívén viseli a máv. alkalmazottainak
a sorsát.

Szervezett mozgalom indult meg a máv.
vonalain. Az üzletvezetőségek alá tartozó vo-
nalak küldöttjei egymás közt beszélnek meg ki-
vánságaikat, sérelmeiket, mindezt memoran-
dumba foglalják s Budapesten az összes kül-
döttök megtartják az állomási felvigyázók,
eljárók és távirások országos értekezletét,
mely hivatalosan egy egységes tájékoztató
emlékiratot egybeállítani, egybefoglalva kíván-
ságaikat, hogy azt a miniszter kezébe biza-
lommal eltegyék.

Most egyelőre beszámoltuk a magyará-
nyu mozgalom keletkezéséről s a debrecze-
ni üzletvezetőség területén levő állomási
eljárók, felvigyázók és távirások gyüle-
séről.

A nagy érdeklődés mellett megtartott
gyűlésről a következőket írhatjuk:

A debreczeni üzletvezetőség vonalainak
állomási eljárói, felvigyázói és távirászo-
kai helyben tartották meg értekezletüket országos
mozgalmuk ügyében. A vonalak mind küldtek
képviselőket a gyűlésre, melyen behatóan meg-
vitatták mindazt, amit az előkészítő-bizottság
jó eleve pontokba foglalt.

Jobbágy Gábor, Szutor Imre és
Thán József, mint az előkészítő-bizottság
tagjai állították össze pontokba a debreczeni
üzletvezetőség területéhez tartozó állomási
eljárók, felvigyázók és távirások kérelmeit.
Az értekezlet elnöke Beyerlein Mihályt
választották meg s rögtön megindult a vita az
egy-egy pontozatok felett.

A memorandum első pontjával a terve-
zettől eltekintve a fizetésrendezésről szóló
kivánalmait vették fel. Maczák Pál és
Biro Dezső felszólalása után is elfogadták
ezt a pontot, mely így szól:

1. Az 1887 évi február 24-én 6830 sz.
alatt kell szolgálati rendtartás illetmény sza-
bályzata megváltoztatandó, amennyiben az
állomási felvigyázók (eljárók) részére egy
külön táblázat állítassék össze, mely szerint
kinevezésük ezen új táblázat szerint a IV,
rangfokozatból kivéssék, a III rangfoko-
zatnak megfelelő 520 forintot kezdődjék, to-
vábbá az állomási eljárók és felvigyázók az
I rangfokozat I osztályába is előléptethes-
senek.

A második pont az előléptetési időről
szól. Grosz Mór azt óhajtja, hogy az állo-
mási felvigyázók, míg a hatszáz forintot fi-
zést el nem érik, legatöbb három három éven
kint léptethessenek elő. Thán József Bi-
ro Dezső a négy éves előléptetést kíván-
ják, úgy azonban hogy az előléptetések a hi-
vataltól lapban közzétessenek. Eszerint el-
fogadták az előkészítő bizottság eme ja-
vaslatát:

2. Az előléptetésünk akként rendezessék
hogy négy négy éveokint rendszerint előlé-
ptessünk s korlátozva előléptetésünk ne le-
gyen.

Ezután a cím kérdés került szóba
Kacsmaarik János, Thán József
fejtették ki e pontnál, hogy az állomási elő-

járók és felvigyázók akik a hivatalrokok
munkáját végzik, méltók arra; hogy a sa-
gedhivatalnok címet elnyer-
hessék. Az előkészítő bizottság javaslata,
melyet egyhangúlag elfogadtak így
hangzik:

3. Az állomási eljáró, állomási-felvigyázó
állomási felvigyázó, gyakornok, távirász és táv-
írász gyakornokok a segédhivatalnok
címet nyerhessék el.

A segédhivatalnok képesítését is megszo-
ritni óhajtják. Eddig négy gimnázialis bizo-
nyítvány elégséges volt, hogy állomási felvi-
gyázó gyakornoknak bárkit is felvegyenek,
ámde legfőbb szöve a protekció kedvéért kivé-
telt tettek s olyanok is lettek gyakornokok,
kik elemi iskolai képzettséggel bíztak. Ezért
Szlovacsék József indítványát el-
fogadták.

4. Segédhivatalnok gyakornoknak (segéd-
tisztt) csak oly egyének lehessenek, kik legalább
a középiskola hat osztályából bizonyítvánnyal
bírnak.

Az állomási eljárók és felvigyázók
minthogy a forgalom egyik legfontosabb ágát
látják el, tanfolyamot óhajtának felállítani
azok részére, akiket segédhivatalnoknak fog-
nak kinevezni. Maczák Pál szerint a
tanfolyam a posta- és távívéda-segéd-tiszti tan-
folyam mintájára szerveztessék az üzletveze-
tőségek területén. Szlovacsék József
azt mondja, hogy tanfolyamra nincs szükség,
mert a vasutnak sokba fog kerülni a fentar-
tása, Tóth Lajos pedig nem kívánja hogy
határozatlan hat hónaős legyen a tanfolyam.
Erre Thán József adta meg a választ mely
után elfogadták.

4. Állítassék fel minden üzletvezetőség
központján egy hat havi időtartammal
bíró segéd-tiszti tanfolyam és csak ezen
tanfolyamot végzett egyének neveztesse-
nk ki — a próbaszolgálat eltelte után — segéd-
tisztékké.

Az ötödik pontot Szarka Lajos
felszólalása után elejtették s ide vették fel a
lakásról intézkedő javaslatot. A lakásügy
majd minden vonalon alig van rendezve s
ezért kívánunk többet az állomási eljárók
és felvigyázók mint azt hogy az eddigi ren-
deleket szigorúan tartsák be. Egyhangúlag
elfogadták:

9. Természbeni lakásaink méretek szerint
legyenek meghatározva s ha lakbérilletmé-
nyünknek nem felelne meg, megfelelő lakbér-
pótlékban részesüljünk. A lakpénzt élvezők
lakbérére akként rendezessék, mint az állam-
tisztviselőknél van.

Szó került ezután a rangjelzésről és a
szabadjegyekről Tóth Lajos, Thán József
Biro Dezső és Szlovacsék József
szóaltak itt fel, mely után a két javaslatot fo-
gadták el:

7. Egyenruházatunk és rangjelzésünket
következőképpen kérjük megállapítani: a zub-
konya és sapka arany zsinórzattal, mely ötszáz-
husz, hatszáz és hétszáz forintnál egy-egy
nyolczszáz, kilencszáz és ezer forintnál két-két
ezen felül három-három ezüst rozettával volna
ellátandó.

8. Magunk és családtagjaink részére má-
sodik osztályu szabadjegy igényjogosultságot
kérjük.

A kilenczedik pontban azt óhajtják, hogy
ha éjjeli szolgálatot tesznek, pótlékban része-
süljenek. A hazai postánál, külföldön a vasut
szolgálatnál a pótlék már régen érvényben
van s ezért kívánságuk méltányos is. Az ó-
tervük ugyan új, de ha kivihetik, úgy nagy
sikert jelent nem csak nekik, hanem még a
tisztviselőknél is, akik akkor szintén pótlékban
részesülnek az éjjeli szolgálatért.

9. Éjjeli szolgálattevők pótlékban része-
süljenek.

Az utolsó kívánságuk a természetben való
ruhakiosztás eltörlése. A vasut amugy is oly
rosz ruhával látta el őket eddig is, hogyha

átalakítani akarták, annyiba került, mintha
ujat vettek volna. Legfőbbben használni sem
tudják ezt a ruhát s ujat csináltattak, vala-
hányszor szükség volt reá. Kacsmaarik
János, Szarka Lajos, Szutor Imre,
Biro Dezső ezeket fejtették ki beszédükben
mely után egyhangúlag elfogadták egyhangú-
lag:

10. Egyenruha természetben való kiosztása
töröltessék, helyette esetleg évi ruhaátalány
utalványoztassék ki.

Ezután Tóth Lajos állomási eljáró
tolmácsolta a gyűlés őszinte köszönetét az elő-
készítő bizottságnak. Hasonlóképp köszönetet
mondtak a debreczeni üzletvezetőnek, mert a
mozgalmat nem iparkodott elnyomni s az egé-
szszemben pártatlanul viselkedett. Ezt a kö-
szönetet háromtagu küldöttséggel adták tudtára
az üzletvezetőnek.

Igy letárgyalva az előkészítő bizottság
javaslatait, határozatilag kimondották, hogy
ezeket a pontokat a Budapesten tartandó or-
szágos gyűlések elő terjesztik elfogadás végett.
Az országos gyűlésen, melyet e hó végén fog-
nak megtartani, az összes máv üzletvezető-
ségek vonalainak kiküldött állomási eljárói
és felvigyázói részt vesznek. A debreczeni üz-
letvezetőség területéről a budapesti gyűlésre
képviselőül megválasztatták a következő állo-
mási eljárók: Terébessy Péter
(Vámos-Pécs), Szita István (Kecskemét),
Rácz József (Bély), Regula Ede (Nagy-
Kálló), Tóth Lajos (Monostor-Pályi), Barton
Felix (Ábrány) és Szlovacsék József
(Zemir), továbbá a következő állomás-felvigyá-
zók és távirások: Nagy Lajos (Debrecen),
Papp János (Rahó), Han Jenő (Hadház),
Stern Izsák (Ujváros), Szutor Imre
(Debrecen), Thán József (Debrecen) és
Kiss István (Debrecen).

Vagy ... vagy!

Irta: **Gondy Károly**

Sötét felhők tornyosulnak az égen ...
Polgármesterek gyűltek a határszélen.

Nem fejtünk felett kavargott a vihar, csak
sűrűbb égi villámok a lathatáron jelzik annak
közeledtét. A felvert por már beborította a
határt, a szel tépi a fák koronáit; még egy
percz és szemünk, szájunk megtelik a porral,
már orruk éri azon különös, az aláhulló
nagy cseppekben felkavart porszagot: a mi-
dön a közigazgatás első kísértete az állami
porköpenyében megjelent és nemsokára az égi
bokorból hirdetni fogja tiz parancsait.

Mózes óvatos volt; halálbüntetéssel fe-
nyegette a vakmerő közeledést, szigoru kor-
dönt (tűzoltók) vont maga körül, hogy büvé-
szete örök titok maradjon Izráel népe előtt.
Moys sem engedett Mózes bölcseségének: tá-
vol a kaftános magyar Horében, Máramaros
Szigetben gyújtotta föl örök nimbusza első
sugarát.

Ha látom a fergeteg idejét,
Begyűröm a kalapom tetejét;
Csak úgy nézem az időt alóla,
Hogy a jég is visszapattan róla.

Ez a mi nótánk minden bajban. Az ég
örizzen ily villám cikázás közepette szuro-
nyos fegyverrel hadonázni! csak nem haritjuk
vissza saját magunkra a villámcsapást?

Türni! az a jelszó! de meddig? !
A vihar elvonul, kiki sepi aztán ajtaja
előtt a jeget. Isten és a komám akarata el-
lenére ki tehet? Megnyugovással látjuk a
rosszban az Isten ujját ... javuljunk, ha nem
tapostuk eléggé a jó erkölcsök útját.

Még csoda, hogy a határunkon belől és
nem Leito mischiben gyűlt egybe a 73 fő-
ispáni helyettes, kik ott a lőtávolban a kép-
viseletük tekintélyéhez méltóan nem is het-
venkedtek, kísérve az egy Gubodyt, ki aligha
főispánt helyettesített, mert ők a fők csak
72-en vannak.

Gubody im gubóban, magyar dióhéjban
előadta, hogy: nemcsak hogy nem helyesi a
polgármester életfogytiglani kinevezését, de még

a hat évet is sokalja, ha már első évben nem arra valónak mutatkozik. Kárhóztatja a vénséget mint a sajtóörvény, mely semmirekellő mihasznának nyilvánítja a hatvan éves embert és évenként választást óhajt . . . nem sok hujja volt, hogy a polgármestert napdíjassnak nem deklarálta.

Hát abban igazsága van, hogy a mostani polgármesterek nem is polgármesterek, hanem inkább államminiszterek, mert a várost csak úgy per tangem szolgálják és tudományuknál csak a lojalitásuk nagyobb. A jó államnemeséget üzönél a kir. tanácsosi cím eimaradhatatlan bélyeg; ezekre nem is volt ott szükség.

Ha virtikli polgármestert akarunk látni, akkor menjünk a szépi városokba. Ott igazán a polgárok kebeléből választják a mesterüket és e nagy tisztsége mellett még folytatja régi mesterseget: húst, bort, igazságot mér egy mérlegben.

Nagyobb városokban a polgármester nagy ur; nem jár surczosan, de egyenesen a miniszterrel konferál és klakkjával a miniszterumba klappol, csak hogy éppen a város fizeti.

A polgármester rendszeren minden városi ügyet, mint a komédiában, a kormány látszóvén hol kicsiny, hol nagyitva szemléli és szemlélteti a közgyűléssel, mert az állam nem csak a város kasszája, de az egyes polgárok tárczája felett is rendelkezik.

A Bika építkezési engedélyre éppen egy évig kellett várni, mert hat nagy summák szerepeltek abban; míg a nagyobb summájú kasszárnya építkezését egyenesen rank parancsolja a miniszter.

A szükséges állami iskolát megtagadja, de meg odáig vetemedik, hogy a főkapitány-ságot utasítja, hogy a könnyelmű publikumra ügyeljen nehogy a pénz haszontalan mulatságokra pazarolja; pedig a szivar és bor elég busasan fizet — és az adóra spóroljon.

Hogy milyen állami polczon áll, a polgármester igazolja, hogy a feltékenykedő hatalmak nem rég a genli polgármestert kandidáltak Kréta helytartónak. Persze Kréta itt is Kréta maradt. A választásnál aztán milyen a szerepük és hasznuk, arról jobb hallgatni . . .

Mit álmodunk mindig államostásról?! . . . Kell-e még több belőle, ha a főispán az egyház megye és a város főcurátora?

Nem kerünk még annyit sem, hiszen naponta látjuk a concentratio szomorú következményeit, hogy éppen a párt-protekczió ássa alá a közigazgatási a u t o n o m i a tekintélyét.

Hát elég az az üdvösségre, ha a hivatalnok csak annyit mondhat magáról, hogy — kormánypárti?

Azt bizony minden bolond mondhatja, de még bolond is volna, nem úgy vallani, ha a főispán egyéb kvalifikációt nem követel. De mit is keresne tovább, ha a kortes verbungos tudományával visszabiztosítja feljebbvalóinak állását?

Uraim! nem az autonómiában, mely a maga fészket tisztán szokta tartani, de az autonómia és bürokrácia banka fészkeben az erőszakoskodó kormány klikk és választási rendszerben van a főhiba.

A mi kormányunk csak olyan, mint a többi kenyérbiztosító egyesület igazgató tanácsai, mely akkor fog megbukni végleg ha tagjai nem tudnak tovább befizetni és vele az ezer évvel küzdő ország szegénységénél fogva önkívüli állapotban dül majd egy idegen hatalom karjaiba . . .

Ha most a megsokalt virilitást, a közgyűlést a főispáni tanács váltja fel, a közigazgatás gyepitőit egész a főispán kezébe adjuk: akkor mi sem maradunk tovább lovai és egész erélyvel követeljük a miniszterium helyébe a helytartó tanácsot József főherczeg nádorsága alatt. El a főispánokkal!

Miért fizessük a 70% adót, ha még a polgármestert is, mint a Bachkorszakban, Bécsből küldik utánvét mellett a nyakunkra.

Aut . . . aut! — Es wäre schon genug von der Haut! . . . Harmucz évi urhatnám-

ság után elértük a 48-at . . . a 48 ezer millió adósságot.

A féregből a szeresség bomlottságára: a szocializmusból a társadalom romlottságára lehet következtetni . . . A világ és féreg egyaránt mozog!

TARKA-ÉLET.

Lopó tök.

Van egy poéta, olyan mint a legtöbb Novellát verset ő halomra gyárt. Eszméit bár mástól kölcsönzi (lopja) Ertekesíteni tudja jól magát. Van háza, földje még részvénye is van És házasságot fényeset kötött: Bár mondom a nyakán nem is fejet hord, Hanem csupán közönséges tököt.

A szárnyas ló mégis csak ér hat annyit, Mint a mesében az arany számár. Mit a Pegazus hullatott, a kincset Költőnk kevélyen mutogatja már. Hogy mit vessen földjébe a tavasszal, Mostan csupán azon tanakodik. Hát vess lopótököt, kedves barátom; Amely magasra föl kapaszkodik.

Sebestyén diák.

Az iskolai év megnyitása.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 9.

Hangosak immár a főiskola százados falai a muzsiaiak larmájától, elhangzott a hálaadó és áldást kérő ünnepi szózat, megnyitott az iskolai év . . .

A főiskola oratoriumba gyűltek ma délelőtt az ifjak, a tanárok az előjárók egyaránt, hogy a legelső szó, amely az új iskolai év kezdetén ajkukat elhagyja, az egbe szálljon a minden jóknak és igazaknak tudósához. Zsufolási meglett a szép nagy terem, de nem tudta befogadni az ifjuságot s szorongásig meglettek a tanárok és a notabilitások számára fentartott helyek, igazat adva annak a régi vélekedésünknek, hogy az oratorium a főiskola tanévnyitó ünnepélyekre egyáltalán nem alkalmas hely. Amint a népiszkolák számára megnyitnak az egyház templomai, épenugy meg kellene azokat nyitni a főiskola ifjusági előtt is, hogy ekként a szorongás, a meleg s a térnek egyáltalán nem létele ne akadályozza az áhítatot, amely az iskolai év kezdetén a tanító ifjuság és tanári kar szívére el kell hogy töltse s ne szoruljon ki ez ünnepéről a nagy közönség, amelynek részvételét oly sajnósan nélkülöztük.

De elhallgatnók az igazságot, ha ki nem mondanók azt a nézetünket, hogy az akadémiai ifjuság hiányzása az ünnepélytől a szűk helyi viszonyok előzetes ismerete daczára is megletett. A kántusban szerepelt theol. ifjuságon kívül alig láttunk egynehány akadémiai hallgatót s a joghallgató ifjuság különösen távolletével tündökölt. Nem helyes dolog ez!

Ezek után szívből óhajtjuk, hogy szálljon le a Szent Lélek magasztos ihl-ete a főiskolára tanáraitra és ifjuságára, s legyen foganatos az áldás, amelyet ma az Egek uratól bensőséggel kértek!

Az ünnepélyről szóló tudósításunk a következő:

Már jóval 9 óra előtt zsufolási meglett a főiskola oratoriuma közönséggel, mely azért jelelt meg, hogy részt vegyen az istentiszteleten. Pontban 9 órakor érkezett meg K i s s Áron püspök és S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester, a főiskola helyi gondnoka, kísérvé C s i k y Lajos főisk. lelkész s a főiskola mindhárom tanszakának majdnem összes tanáraitól, valamint a főiskola adminisztratív tisztviselőitől. Kivülök ott láttuk a debreczeni ev. ref. egyház lelkészei közül N é m e t h y Lajost, K. T ó t h Kálmánt és M i t r o v i c s Gyulát, továbbá I g y á r t ó

Sándor kir. törv. elnököt, Á b r a h á m László v. t. főügyészt, R o n c s i k Lajos és O l á h Károly tanácsnokokat, dr. M á r k Endre egyh. ügyészt, N a g y Lajos ügyvédet, S z a b ó Lászlót, K e r t é s z Jánost, a függetlenségi párt alelnökét s még többeket városunk jelesei közül.

Az istentisztelet a gyülekezet énekével kezdődött, a 37. dicséret három verse elének- lésével, amely után a kántus éneke következett majd C s i k y Lajos főisk. lelkész lépett a szószékre és szép, megható imát mondott, Isteu áldását kérve ez új iskolai évben e főiskolára, annak tanáira és tanulóira.

A nagy hatást tett ima után a kántus éneke következett újra s végül a gyülekezet énekelte el a 170. dicséret 1. versét az istentisztelet véget ért, a tanuló ifjuság tantermeibe vonult, hogy nehány percz mulva megjelenjenek közöttük tanárai.

Előbb azonban a főiskolai kis tanácsterembe vonult a tanári kar, hogy meghallgassa a püspöki szózatot. Az egyházkerület érdemekben gazdag ősz püspöke, K i s s Áron azzal kezdte nagyszabásu beszédét, hogy vajjon él-e még az a háromszázados tűz, a mely ennek a főiskolának tanárait mindenha hevítette, mert erre ma nagy szükség van. A tanároknak meg kell emlékezniök mindennap arról, hogy a tisztantuli ev. ref. hívek tartják fenn a főiskolát s igyekezzenek tehát annak szolgál- ívá lenni s a megváltozott viszonyok folytán is fokozott munkásságai ösztönözte őket, a mely ugy az iskola falain belül, mint azokon kívül kell hogy megnyilatkozzék. Volt egy álma, ugymond, a főiskolának, hogy nevében is egyetemmé lesz, ez azonban csak álom maradt, az egyetemi élet fényét mas kerület iskolája élvezi: de szabad-e ezért a debreczeni tanári karnak tételemnéne s midőn az egyházkerület meghozta áldozatát s ha — egyetemi tanári címet nem is, de egyetemi tanári fizetést adott nekik: egyetemi munkásságot is vár tőlük, a tudomány és az egyház tanainak művelésében s benne az iskola falai között arra kell a tanári karnak törekednie, hogy terjedjen a vallásos hit és buzgóság, az erkölcs s valósuljon meg az egyetemes papság eszménye. Körülbelül ez volt e nagyszabásu beszéd gondolatmenete, a melyet az ősz patriárka teljes tüzzel, azok igazságától áthatott melegséggel mondott el, élénk benyomást kelteve hallgatói lelkében.

A beszéde S a s s Béla akad. igazgató felelt, biztosítván a főiskola fentartót a tanáro- rok bizalmáról s igérvén másfelől a legoda- adóbb munkásságot. Üdvözölte a püspököt és a helyi gondnokot.

Ekkor aztán a gimnázium tanárai eltá- voztak, hogy megkezdjék a munkát és pedig először is a tanulóknak a párhuzamos osztá- lyokban való elosztását. Az akad. tanárok a püspök és helyi gondnok vezetése alatt a díszterembe vonultak, ahol már várt rájuk az akad. ifjuság. A zöld asztalnál Kiss Áron püspökön és Simonffy Imre gondnokon kívül S a s s B Béla akad. igazgató, dr. Erdős theol. és dr. Baczoni Lajos jogakad. dékanok fog- laltak helyet.

Midőn mindnyájan elhelyezkedtünk, fel- állott S a s s B é l a igazgató, hogy elmondja tanévnyitó beszédét, a melyert valóban kár, hogy oly kevesen hallottak,ugy az ifjuság, mint különösen a nagy közönség részéről — két feladatot tűzött ki az ifjuság elé, a munkát és a k ö t e l e s s é g e t s vázolta e két feladat teljesítése közben a világon vivandó lelki harcokat s szembe állította ezekkel az elérhető eredményeket, amelynek eszközei a hitet, az önzetlenséget és a hazafiságot jelöl- te meg, gyönyörű szavakban fejtegetve mindhá- rom eszmének jelentőségét és korszakos hatá- sait a jogi és theologiai ifjuság jövendő pályá- ján, részletezve mindakettőt. Lélekzetét vissza- fojtva hallgatta mindenki a bámulatos szóközi hévvel, meelepő organummal előadott remek beszédet. Hisszük, hogy előbb is nyomtatásban látjuk majd, mint az évvegi értesítő lapjain:

S ezzel a debreczeni ev. ref. főiskolán megnyitott az 1897/98 iskolai év.

Ujdonságok.

*** Elismerés a templomépítőinek.** Az izr. hitközség kebelében — mint értesülünk — mozgalom indult meg, hogy a hitközségi tagok Krausz Vilmos főrabbinak a templom felavatás alkalmával tartott szép beszédeért és Reichmann Ármin elnöknek a templom építése körül szerzett érdemeiért elismerésüket fejezzék ki. A rendező bizottság e tárgyban a következő felhívást közzétette:

Tisztelt Tagtársak!

Elismerést az érdemeknek. A legnagyobb dicséret, melylyel embernek adózni lehet ugyan nem az embertársak elismerése, hanem az, melyet maga a létesített alkotás nyújt; mégis elismeréssel kell adoznunk azoknak, kik a közügy szolgálatában érdemeket szereztek, mert a munka által nyújtott dicséret kelte tartalommal csak úgy bír, ha azt az emberek elismerése tölti be.

Im fel van építve és át van adva rendelkezésének városunk egyik legszebb középülete, hitközségünk büszkesége; a váradi-utcai templom; csarnokai immár megnyitvák, hogy belogadják mindazokat, kik az Ur házát felkeresni kívánják. Adózzunk tehát elismeréssel azoknak, kik ezen hatalmas mű létesítése és felavatása körül a legnagyobb érdemeket szereztek, rójjuk le elismerésünk adóját Krausz Vilmos főrabbi és Reichmann Ármin hitközségi elnök irányában!

Hitközségünk tagjai f. hó 12-én déli 12 órakor fogják elismerésüket a nevezett urak előtt nagyobb szabású küldöttség útján töl mácsolatni. Felkerjük tehát mindazokat, kik ezen küldöttségben résztvenni kívannak, hogy Vasárnap 1/2 12 órakor az izr. iskola helyiségében minél nagyobb számban megjelenjenek.

Debreczen, 1897. szeptember 9.

A rendező-bizottság.

*** Elért cél.** A napokban irtunk azon szerencsés leány tragédiájáról ki családott szerelme és annak következménye feletti bánatában 11 pakli gyufa mérget itta meg. Az eltűnt leányt a feltalálás óta gazdája házában odaadón apolták, de tegnap dé. oly rosszul lett, hogy Dr. S alay jónak látta a kózkórházba szállítani, hol tegnap dé. u. elhunyt, elérte célját s most már ott van, hol nem fájt semmi, nincs csalódás — nincs szégyen csak megnyugvás. Ma temették szegénykét, s a bűnös csabító nem kapja meg illő jutalmát gaztetteinek, mert nincs paragrafus a becsületes leányok csabítóinak megbüntetésére. Csak egy bíró előtt kell felelni tetteért ez az Isten s egy nem adhat nyugalmat gaz tettéért ez a lelkiismeret.

*** Friedmann testvérok hangversenye.** Friedmann József hegedűművész, a debreczeni zenede tanára, Friedmann Samu gordonkaművész, Sz. Nagy Károly maganzenek akadémiajának tanára és Friedmann Sándor hegedűművész Bieermann Miksa zene tanár és zongora művész közreműködésével hangverseny körutat tesznek Szabolcsvármegyében melyet Debreczenben fognak befejezni. Még pedig a jeles művészek vasárnap Kis-Várdán és kedden Nyírbátorban kezdtek körutjukat s mindket helyen óriási sikerrel hangversenyeztek. Ma este Nyíregyházán holnapután 11-én Szatmártól hídfőn 12-én Tokajban s 14-én Jövőkdeden, Debreczenben a Korona dísztermében rendeznek nagy művészes estélyt, melyeknek közös műsora a következő: 1. Beethoven: vonósnégyes előadja Friedmann testvérek. 2. a) Pergolesi: Tre Giorni b) Offenbach: Musette. Előadja Friedmann Samu. 3. Barrim: Manók tánca előadja Friedmann Sándor. 4. a) Godard: Mazurka. b) Ischmann: Papillons. Előadja Bieermann Miksa. 5. a) Beethoven: Hegedű-zongora szonata. Előadja Fried-

mann József és Bieermann M. b.) Popper D. Tündértáncz. Előadja Friedmann József. 7. a) Goltzmann Aneente b) Davidhoff: A szökőkutnál előadta Friedmann Samu. 7. Sarasate. Czigánydalok. Előadja; Friedmann Sándor. A debreczeni helyiárak a következők: Családi záholly 5 korona Üsthely 2 korona. Állóhely 1 korona. Deákjegy 50 fillér. — Jegyek előre válthatók László Abert könyvkereskedésében és előadás estében a pénztárnál. Kezdeté pontban 8 órakor. — Ajánljuk a nagyműveltséget ígér hangversenyt zenekedvelő közönségünk szíves figyelmébe.

*** A szökevény csizmadia legény.** Török István csizmadia legény Varga István kakas utcai mesternél dolgozott mindaddig, míg hét forint előleget csalva ki gazdájától, munka könyvét hátra hagyva, onnan megszökött azóta a városban dologtalanul csavargott, míg az éjjel csavargás közben eszökött.

*** Hajdumegye jövő évi költségvetése.** A megyei állandó választmány szombaton tartott ülésében átvizsgálta és a közgyűlésnek elfogadásra ajánlani határozta a Budaházi Ödön vm. főszámvevő által összeállított és már lapunk ismeretét előirányzott a melyet tájékoztatás czéljából ujlag közlünk: Hajdumegye közigazgatási és gyámhatósági szükségleteiről s ezek fedezésére szolgáló jövedelméről 1898. évre. A) Szükséglet: I. Tisztviselők fizetése és lakpénze 42819 frt. II. Szolgaszemélyzet bére s lakpénze 3600. III. ruházata 966. IV. Hivatalos helyiségek bére a két főszögablónak 300. V. Irodai szükségletek 5200. VI. Napi díjak, utiköltségek s általánok 2000. VII. Épületek fentartása 1485. VIII. Egyéb rendszeresített kiadások 330. IX. Raktári költségek 70. X. Előre nem látható kiadások 30. XI. Szekház építési, esetleg tartálék alapra 40. Összesen: 57110. B) I. Állami javadalmazás 53060. II. Cselekvő kamatok. III. Jogatlanok jövedelme 1340. IV. Alapok járuléka 2260. V. Különféle bevételek 300. VI. Terítvények 150. VII. Pótladó. Összesen 57110. A házi pénztári költségvetési előirányzat tehát 57110 frt kiadással ugyanannyi fedezettel zárul s mutatatik be a törvényhatósági bizottsági közgyűlésbe, egyszersmind a költségelirányzat a folyó hó 4-től kezdve 15 napi közzemlére főszámvevő hivatali helyiségében kitétetett a főkimutatás pedig kinyomatott s a bizottsági tagoknak megküldetni rendeltetett.

*** Szüreti multság.** Az iparos ifjuság önképző egylete által e hó 12-én Vasárnap a nagyerdei „Dobos“ pavilonban tartandó szüreti ünnepélyre a meghívók már széthordattak. Felkérteknek ennél fogva a meghívásra magukat illetékeeknek tartó mindazon egyének, kik meghívót mindez ideig nem kaptak volna, hogy ez iránt az egylet nagyhatalmú vezetői helyiségébe feljárnak szíveskedjenek. A z e l n ö k s é g.

*** Ingyen szerumot!** Múltányos és megszivlelendő dologban intézet főirratot a képviselőházhoz Szabolcsmegye törvényhatósága. A főirrat a difteritis elleni védekezésnek minél szelesebb körben való terjesztését ajánlja s ezért azt javasolja, hogy a difteritis ellenes gyógy-szerumot állami termelő intézet állítsa elő és abból az állam mindenkinek — vagyoni helyzetére való tekintet nélkül — ingyen szolgáltatassa ki a szükséges adatokat. Ezenkívül azt indítványozza a főirat, hogy a szerummal való beoltást az orvosok díjtalanul végezzék, aminek fejében az államtól kapjanak kárpótlást. A főirratot Szabolcsmegye a napokban küldte meg pártolás végett Aradmegye közönségének, amely a legközelebbi évnegyedes ülésen fog határozni fölötté.

*** Az eltűnt 10 frtos következményei.** A helybeli malmok egyikének pénztárnok nője épen a reabizott pénztár összeállításával volt elfoglalva, midőn az egyik alkalmazott talyigás Szalay lépett be a szobába, hogy panaszt „melyen, azért mert más számu listet kapott mint kellett volna. A pénztárnok nőt ezalatt pénztárvétel végett hirtelen hívták és ő a 63 frt 39 krt kitevő összeget az asztalon hagyva, kiment. A bejövetelel nem olvasta meg a

pénzt, hanem fogta a szokás szerint bejegyzett összeget s azt befizette. Másnap reggel a pénz olvasása közben főnöke figyelmeztette, hogy 10 frt hiányzott összegből, erre a kisasszony revidálta a pénznemeket és kitűnt, hogy két tekercs hatos 5—5 frttal, az az 10 ft hiányzik. A könyvvezető erre azt mondta, hogy a pénzt ő úgy látta, hogy a kocsis dugta zsebre, de nem mert szólni, mert az veszedelmes ember. A dolog a II. ker. kapitányságra került, hol is a kocsisra mit sem lehetett rá bizonyítani és az eltűnt összeg nem került elő. A becsületében sértett kocsis nem indított pert az öt becsületében sértő gyanúsításért, de a gyanúsító könyvelőt, feleségével akkor látogatta meg az irodában, midőn nem voltak tanuk. Ott aztán élete párja hathatós segítségével kézzel fogható módon magyarázta meg, hogy milyen a talyigási sértett onérzet.

*** Névváltoztatási statisztika.** A belügy-miniszter a törvényhatóságoknak megküldötte a folyó év első felében engedélyezett névváltoztatásokról szóló kimutatást. E szerint 822 folyamodónak engedélyeztetett a névváltoztatás, mely a múlt év hason időszakában engedélyezett névváltoztatással szemben 139 esetel kedvezőbb. A 822 folyamodó között budapesti volt 207. A vidéki városok és községek közül legelőször Aradról (19), Temesvár (12), Vác (12), Debreczen (11), Miskolc (10), Nagyvárad (10), Szeged (10). A névváltoztatók közt állást, foglalkozást tekintve legtöbb a kiskorú gyermek, tanuló (83 illetve 61) Ezeket követik az iparosok (59), mdgántisztviselők (54), önálló kereskedők (51), kereskedő segédek (50), állami tisztviselő (45) önálló iparosok (45) csendőrök (43) vasúti kiváltások (43), tanítók (32). Aallásra nézve az zraeliták voltak többsegben. A 822 folyamodó közt ugyanis 475 izr. vallású volt. Római katolikus 249, görög katolikus 35, ág. ev. 35, ev. ref. 24.

*** Köszönetnyilvánítás.** A termény és áruuraktár, a Chevra Kadisaha, a Zion egylet valamint a nagyszámu jóbarát, kik boldogult férjem temetésén megjelenjen szívesek voltak és ezáltal is mély fájdalomon enyhíteni akartak, fogadják ezután is halás köszönetünket, Özv. Róth Jakabné és a gyászoló család.

*** Kereskedelmi tanfolyamot** végzett nő délelőtti, esetleg egész napi foglalkozást nyerhet a kiadóhivatalban, megtudható ügyvédi irodában.

A zsidó templom emlékokirata.

— A zárkőben elhelyezett okmány és a templom története. —

Debreczen, szept. 8.

Annak a monumentális műnek, mely Debreczen város és annak zsidó lakosai dicsőségére a tepapi napon felavattatott, története van.

Ugy a történet, mint a templom létrejöttének többi adatai egy igen szépen megszerkesztett emlékokirathban vannak összefoglalva. Le van abban írva, hogy mily öröm dalgasztja, mennyi diszesség és büszkeség-érzet tölti el a debreczeni zsidóság lelkét a mai napon, amidőn elősorban Istennek diszes hájlékot, másodsorban pedig a jövőnek egy remek alkotást nyújtott, melylyel feledhetetlené tette nevét örökké.

Az emlékokirat a tegnapi ünnepélyen olvasatott fel s azt szószerint a következőkben közöljük:

Örök emlékezetül

a debreczeni izraelita templom

zárókőve letételének

Az 1897. évi szeptember hó 7-ik napján, mikor Magyarországnak dicsőségeseen uralkodó királya:

I. Ferencz József

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter

Dr. Wlassics Gyula

Hajduvarmegye és Debreczen sz. kir. város
Első tanácsa:

Gróf Dégenfeld Schomberg József
Debreczen sz. kir. város Polgármestere:
Simonffy Imre kir. tanácsos;

A debreczeni izr. hitközség:
lelképásztora Krausz Vilmos főrabbi
elnöke Reichmann Ármin
alelnöke Drucker Mór
iskolaszéki elnöke Dr. Popper Mór
pénztárosa Weisz Sándor
ellenőre Fischer Adolf

gondnoki Reich Herman
Schwarz Bernát

Tanácsnokai: Biemann József
Baum Miksa
Fleischmann Mór
Katz Jakab
Kohn Adolf
Lichteschein Mózes
Dr. Popper Mór
Weisz Lévi

Jegyzője: Burger D. József
egyszerű vallásos ünnepélyességgel íme letesz-
szük zárókövét a debreczeni izr. hitközség
templomának.

Huszonhatszort fátotta meg a híd pá-
lyáját, a mióta itt e helyen az alapkövet le-
tettük, akkor a szabad ég alatt, földtörmelék
mészhabarcs és téglá középette, most márvány
től, aranytól csillogó hajlékban, akkor a re-
mény és félelem a bizalom és kétség váltakozó
érzelmeivel, most a nagy hatalmas mű sze-
rencsés befejezésének büszke öntudatával,
akkor a nagy nehéz feladatok óriási súlyával
vallaink, most az elvállalt kötelesek be-
csületes teljesítésének boldog érzetével szí-
vünkben. — Azon érzet, mely ezen szívemelő
ünnepélyes alkalommal kebleinket feszíti, a
hálának érzete, azon forró, buzgó hálának az
érezete, melylyel Istenünknek tartozunk, kinek
igéje e szent munkára buzdított, kinek segít-
sége és kegyelme által, e hazát felépíthettük
a nagy építkezések baleseteinek legesekélyebb
árnya nélkül, a kegybenyúló állványok fel-
építésénél és lebontásánál megoltalmazta mun-
kasainkat a legsúlyosabb sérüléstől is, a kinek
gondviselése megszerzte nekünk azon boldog-
ságot, hogy e pillanat örömszájába nem vegyül
összezott munkás jászava, hátra maradt
özvegy vagy árva kesergése, felépíthettük e
templomot édes hazánk Magyarország legszen-
tebb korszakában az ezer éves fennállás dielő-
esztendejében. És a honalapítási második
ezer esztendejének elsőjén nem ünnepelehetünk
múltból hálával, mint azzal, hogy e templomot
hálaáldozatul hozzuk Istenünknek, S miután
hátat mondhatunk az ezek után, röjünk le
az elismerés és hála adóját azon férfiak iránt,
kik e templom létesítése körül kiváló érdem-
ket szereztek. Első helyen állítsen R e i c h m a n
Ármin elnök, aki fáradságot nem ismerő
buzgalmával, vas erejével, lankadatlan
kitartásával megteremtette e nagyszabású mű-
vet, meléje sorakozik Drucker Mór elnök,
továbbá Deutsch Adolf, Zelenka Samuel és
Weisz Lévi, kik sokat fáradoztak e templom
építése érdekében. Elismerés illeti Weisz
Sándor pénztárost, aki a pénz műveletet
nagy buzgalommal és szerencsés kézzel vege-
zte és az építés egyik legfőbb kellekeinek, a
szükséges pénznek előteremtésében nagy tevé-
kenységet fejtett ki ifj. Schwarz Vilmos ellenőr
buzgó közreműködése mellett. Az építő bizott-
ság több tagja nevezetesen: Biederman József,
Fleischman Mór, Katz Jakab szinten nagy
buzgalommal vettek részt az építés nehéz
munkájában. Meg kell emlékeznünk Burger D.
József jegyző működéséről is, aki a házi ke-
zelés adminisztrációját a legnagyobb lelkiismer-
ettel, szakértelemmel és fáradhatlan buzgal-
lalommal vezette. Hála és elismerés illeti Gar-
ner Jakab műépítést, aki művészilangelmeje-
vel ezen templomot tervezte és rajzait minden
részleteiben kidolgozta.
Továbbá Schneider István épít-
tőmestert és Marschall János műszaki
ellenőrt az építési felügyelet és muszahi ve-
zetés kiváló munkájáért. Hála és elismerés a
debreczeni első Takarékpénztárnak, városánk
eme legrégibb és legelőkelőbb pénztáratának,

a mely első hitelnyújtásával az építkezés
megkezdését lehetővé tette.

Nem kevésbé illeti elismerés hitközség-
ünk ama áldozatkész tagjait, kik akár na-
gyobb adományok, akár imaszékvételek akár a
70000 forint erejéig kibocsátott kész kötvények
átvétele által lehetővé tették hogy fizetési kö-
telezettségeinknek minden irányban eleget
tehesünk. Ezek után illő volna ezen okirat-
ban a templomépítés történetét megörökíteni.
A két évtizedes építkezés története e rövidke
szóban «házi kezelés» foglalható össze. A ki-
valaha csak egy kunyhó is hazilag épített,
fogalmat alkothat magának arról hogy mit
lesz az ily nagyszabású középületet hazilag
építeni, fogalmat alkothat magának azon ten-
gernyi vesződségről, azon megmérhetetlen fá-
radtságról azon számtalan szekaturaról, melyek
egy szombat és ünneppon szünetelő házi
építkezés elváhatatlan kísérői. Az építési
napló 248 oldala az építkezési levelezés má-
sodik kötetének 1138 lapja, a fizetési listék
legiója oly bő anyagot nyújtának templomé-
pítésünk történetének megírásához, hogy ezt
ezen okirat szűk keretében megsem kísérel-
heljük és csupán a következő néhány fonto-
sabb mozzanatot felemlítésre szorítkozunk.

1. Az első alapításokat 1895 június
18-án ejtettük meg.
2. Az alapkövet 1895. július 24-én tet-
tük le.
3. A kupolát tartó négy nagy vasoszlop
felállítása 1895. október 15-én kezdetet
meg.
4. 1895. november 13-án tartottuk a
bokrétá ünnepélyt és ugyanakkor az épület
tető alá került.
5. A teli hónapokon át a munka szünet-
elt 1896. március 10-ig, amikor az atika fa-
lazása és a kupolához való állványok készí-
tése vette kezdetét.
6. 1896. április 2-án megkezdettük a ku-
pola vasszerkezetének felszerelését, amely jú-
nius 9-én fejeztett be.
7. A toronyok és kupola rézzel való be-
fedése 1896. június hó 12-én vette kezdetét a
mely munkalat október 12-ig tartott.
8. A belső díszítési munkálatok 1896.
július hó 20-án kezdődtek meg és egész télen
át 1897. március 30-ig tartottak.
9. A laterna és kupola festése 1896. ok-
tóber 9-én kezdetet meg és november 27-én
fejeztett be, a többi festési munka 1897.
február 15-én vette kezdetét eltartott július
2-ig.
10. A légfűtés munkálatai 1897. márc-
zius 3-tól június 2-ig tartottak.
11. Az építkezés folyama alatt 3851
napszám fizetett ki.
12. A templomépítéshez 700,000 drb
tégla 956 köbméter homok, 842 mm. roman-
cément, 1000 mm. mész és 945 mm. gipsz
használt fel.
13. A templom vasszerkezete 700 méter
mázsát nyom.

Ezen adatok — csak főbb vonásaiban
tüntetik fel a templom építés történetét, ame-
lyek bátran a létesülés két évi nehéz küz-
delmenek jelezhetjük, melyből templomunk szép
sége, ragyogó ábrázata, hatalmas testrészei
oly arányban fejlődtek ki, a mily arányban a
mi erőnk a túlfeszített munka következtében
hanyatlani kezdett. De egy hatalmas, büszke
tölgy szemléténél ki gondol az eső csep-
pekre, a nap izzó munkájára, melyek a fat
szára nevelték, hatalmasra tették? Mi is
csak a magasba törő, büszke alkotást szem-
léljük most gyönyörrel és lelkesedéssel és a
mű szerencsés sikerülésében jutalmat találunk
fáradtságos munkánkért.

A középületek bizonyos tekintetben mér-
tekei a nemzetek nagyságának. Partok osztá-
lyok emberek milliók mind eltűnnek majd az
idők forgatagában nyomtalanul, a mikor meg
egy-egy hatalmas, ragyogó épület bálulatra
ragyogó épület bálulatra és hódolatra készíti
az utódokat és elismerést követel egy régi di-
csőséges kor számára. Minden maradandó épü-
let olyan a nemzet életében, mint köszikla
a folyam árjában — tülemelkedik a mulandósá-
gon. Ezen templomunk is, melynek zárókövét
mi alulírottak most az Oren-Hakódes szent

alapzatára vallásos áhitattal elhelyezzük, le-
gyen maradandó, el ne vehesse tőlünk ellen-
sége, ne seperhesse el felhőszakadás, ne rendi-
hesse meg a vihar bőmbőlése, ne dönti-
hesse földindulás, el ne pusztíthassa tűz vesz,
hanem büszkén re n d i t h e t e t l e n ü l
hirdesse örök időkre, a d e b r e c z e n i
i z r a e l i t a h i t k ö z s e g á d o z a t-
készségét és vallásos buzgalmát. Gyülhe-
lyül szolgáljon hűveinknek, a hol közös hálá-
mondjanak közös örömben, vagy közös könyt
nyeket hullassanak közös gyászban vagy köz-
s imát mondjanak, ha közös veszély fenye-
gzi a hazát és a nemzetet — Á l l j o n a
templom míg az eze évek magyar h a z a
á l l !

Ke't Debreczenben, 1897 évi szept. havá-
nak 7-ik napján.

A debreczeni izraelita hitközség
előjárósága.
Reichmann Ármin elnök. **Burger D. József**
jegyző.

A Zsidóország.

Debreczen, szept. 8.

Három beszélgetést közlünk itt amelyet
a Pesti Napló tudósítója a budapesti zsidóság
vallási dolgokban irányadó emkereivel folyat-
tott a sionpárti (vagy amint a régi zsidó
nyelvhasználat szerint mondják, cionpárti cion-
nista) zsidók bázeli kongresszusáról. Ujsá-
gunkban tudósítás formájában volt; szó e
kongresszusról, amelyen a legfőbb európai
országokból össze gyülekezett kétszáz ember
Herzl Tivadar és Nordau Miksa — két
magyarországi származású, de nem magyar
honos férfi — elnöklésével arról tanács-
kozott, hogyan lehetne és kellene Palesztina-
ban, Sion hegye alatt újra nevezett egyesí-
teni a zsidó-ágot, főképpen a műveltségben
szegény és anyagiakban nyomorgó zsidóságot.
Nyilvánvaló dolog, hogy a mozgalom vezetői
nem vetettek számot azzal a kérdéssel, hogy
milyen hatással lesz különös törekvések azok-
ban az országokban, ahol a zsidók, mint ná-
lunk is, hazájukhoz ragaszkodnak, tőle elszá-
kadni nem akarnak. A bázeli kongresszus
révén a sion-pártiak mozgama foglalkoztat-
ui kezdte a foglalkoztatja az elmélet nálunk
is. A magyar zsidóság vajjon mit tart róla?
Ez a kérdés most mindenképp érdekel s érde-
kelte a nevezett lapot is, amidőn tudósítóját
információt kérni elküldte a neolog és
ortodox zsidóság néhány főemberéhez: Kohn
Samuelhez, a pesti izr. hitközség főrabbihoz
S c w e i g e r Martonhoz, az izraeliták
országos irodájának elnökéhez és Lipschütz
Lipót főrabbihoz, az izraelita országos ortodox
közvetítő iroda elnökéhez, itt adjuk az ő
nyilatkozataikat, amelyekből kitűnik, hogy
egyformán id-geenkednek a sionpártiságtól sőt
a bázeli kongresszus törekvéseit határozottan
visszautasítják.

Dr Kohn Samuel.

A politikai sionizmust
a mely Palesztinában egy új Zsidó országot
akar megteremteni, merő boldon-
n a k v e s z e d e l m e s h ó b o r t n
n a k tartja. Ez az eszmemeg nem valósítha-
tó utopia, hatalmas fegyvert ad az antiszemita-
k kezébe, mindnképpen ellenkezik a zsidó-
ság legnagyobb részének érzésével. sőt egye-
nesen bel-ütközik a zsidó vallás szabványai-
ba. A legdobb orthodox is aki M a i m
m o d i n e s tanítását betű sze-
r i n t való igazságnak fogja el, valami-
lyen csodától az Eg küldöttjétől, az idők
folyamán eljövendő M e s s i a s t ó l várja
izrael országának helyreállítását, nem pedig
N o r d a u vagy H e r z l urektől és az
általuk előteremtett pénzből.
A sionisták bázeli kongresszusán
— amelynek tagjai külföldben senkitől sem
kaptak mandátumot s a kik közül egy sincs
olyan, aki a zsidó felekezeti mozgalomban
vagy irodalomban azelőtt is némi szerepet
játszott volna — a politikai sionizmus képte-
len irányba győzött.
Pedig egyedül a társadalmi sionizmus-

Különleges

**Csemege
szőlő**

a hírneves

Ujlétai szőlő-telepről.

Kapható egyedül:

Szabó Zsigmond

kereskedésében

Piacz- és Hatvan-uteza sarkán

HOFFMANN és TÁRSA

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben

mindenféle

Ügyvédi, bírósági és végrehajtói

NYOMTATVÁNYOK

következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100	fv	Árverési jegyzőkönyv	70	kr
100	„	20) pld Árverési hirdetmény	70	„
100	„	200 „ Rendelvény	70	„
100	„	Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	70	„
100	„	Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	70	„
100	„	200 pld Nem szorgalmazás	70	„
100	„	400 „ Kézl. sítési fv	70	„
100	„	200 „ Igény felhívás	70	„
100	„	Végrehajtási jegyzőkönyv	70	„
100	„	200 pld Értesítvény haszonbérletről	70	„
100	„	20) „ Értesítvény	70	„

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.

Levellborítékok

a következő olcsó árban kaphatók:

	1000 pld frt kr
44 H2. Jó, zöldes levellboríték czégyomással	2
44 V2. Jó, szürke „ „	2 20
44 BB. Jó, kékeszürke „ „	2 20
144 GFL. Erős, recézett világos sld levellboríték czégyomással	2 4
144 LGL. Erős, narancssárga levellboríték czégyomással	2 45
44 AM. Erős, szürke levellboríték czégyom. „	2 40
44 AB. Erős, világos szürke levellboríték czégyomással	2 45
144 JED. Erős, kékes szürke levellboríték czégyomással	2 50
44 OGS. Erős, sárga levellboríték czégyomással	2 50
44 RG. Igen jó világos kék, eres levellboríték czégyomással	2 50
44 GK. Igen jó erős kékes eres levellboríték czégyomással	2 55
44 AF. Finom vil. sárga levellboríték czégyom. „	2 60
Jute S. Erős jutte boríték czégyomással	2 65
244 A Cellulose igen erős Cellulos sárga levellboríték czégyomással	2 70
244 CG. Cellulose Igen erős Cellulos világos hamuszín levellboríték czégyomással	2 70
44 D. Cellulose. Igen erős Cellulos világos zöld levellboríték czégyomással	2 70
144 BB. L. gfinomabb feér levellbor. czégyom. „	3 60
B. 46. „ fehér okmány levellboríték czégyomással	4 50
46 P. Erős barna okmány levellboríték czégyomással	3
41 Patent Erős barna nagyobb okmány levellboríték czégyomással	9 50
Erős szürke okmány levellboríték czégyomással	3 80
91 AV. Na y Extra vastag patron levellboríték czégyomással	9 50

Egyébb nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség kezes figyelmébe ajánlani:
Hollandi jáczint, tulipán, Croeus hagymák
korai és késői hajtásra.**Szobai növények**

Menyasszonyi, bálí, és névnapí csokrokat, mell és fejdíszeket, virág kosarak, jardiniere, gyász és ünnep koszorukat.

Makart rendezetek és díszítményeket

Készíték izlésesen és jutányos árban bárhova szállítva gondosan becsomagolva.

Magamat a n. é. közönség jóindulatába ajánlvá vagyok teljes tisztelettel

Janatka Alajos

mű- és keresk. kertész.

Hirdetés.

Kályha eladás.

Közhirre teszem, hogy vb. Tóth Kálmán csödtömögéből a közadós gyárában készült cserépkályhák, — mindenféle nagyságban, — beállítva, vagy beállítás nélkül a csöd választmány által engedélyezett mélyen leszállított áron még folyton kaphatók.

Megrendelések tehetőek, tömeggondnok Dr. Tüdős László ügyvédi irodájában — Piacz u. 2138 sz. Biederman-ház.

Kályhák megtekinthetők az államvasutak pálya udvara mellett a Boldogfalvi kertben fekvő gyári helyiségben.

Debreczen, 1897. szept. 6.

Tömeggondnok.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalmában erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tődőbajokban**, különösen **tüdővérzések**nél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézeiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorffban** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navrátil, dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.**Mint ivóvíz**praeservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár **Édeskuty L.**cs. és k. és szerb
k. udv. ásványvíz-
szállítóház,
Budapest.

Ügyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Nyomatott Hoffman és Társa könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.